

Pisa ja lehmän häntä

Tulevassa hallitusohjelmassa tulee vahvistaa monikielisten lasten suomen kielen oppimista varhaiskasvatuksesta alkaen osana lapsen opinpolkua.

Vuosia on tuskailtu, että [Suomen Pisatulokset](#) laskevat kuin sen kuuluisan lehmän häntä. Perusopetuksen resursointi - tai sen vähyys - tuskastuttaa opettajia, ja taatusti tuottaa oppimisen tuskaa oppilaille.

Perusopetus tarvitsee riittävät resurssit opetuksen järjestämiseen ja oppilaat oppimisen mahdollistumiseen. Eikö tämä riitä? No, ei. Ei oppiminen ala vasta ensimmäisen luokan elokuussa. Esiopetuksessa tehdään ja tapahtuu paljon, mutta taikoja ei ole mahdollista tehdä - ei edes kaksivuotisessa esiopetuksessa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen Karvin kolmasluokkalaisten äidinkielen ja kirjallisuuden ja matematiikan osaamisen mittaustulosten ([Karvi 2020](#)) mukaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää suorittavien oppimistulokset jäivät selvästi - jopa hälyttävästi - äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärää opiskelevien tuloksista.

Kaksi- ja monikielisyys äidinkielenä on yhä tavallisempaa. Lapset voivat olla suomen/ruotsin kielen oppimisensa alussa. Myös heidän tulee voida osallistua, kehittyä ja oppia uutta yhdenvertaisin edellytyksin suomenkielisten lasten kanssa. Tämä ei tapahdu itsestään. Jotta tämä mahdollistuu, tulee heidän voida oppia mahdollisimman ikätasoiset taidot suomen/ ruotsin kielessä.

Miten päästään vaihtamaan oppimistulosten suunta laskevasta lehmän hännästä nousevaan cairnterrierin häntään?

Nykyinen hallitus on jakanut hankkeina varhaiskasvatukselle enemmän rahaa kuin ikinä, jopa yli 300 milj. Nykyisestä hankerahoitukseen perustuvasta kehittämisestä on siirryttävä kohti pitkäjänteistä rahoitusta, joka tukee lapsen oikeutta opetuksen kielen opetukseen.

Varhaiskasvatukseen tarvitaan perustavanlaatuisia tarkennuksia:

- Lisätään varhaiskasvatukseen / -asetukseen kirjaus lapsen oikeudesta suomi/ruotsi toisena kielenä (S2) -opetukseen varhaiskasvatuksessa.
- Säädetään esiopetusta koskevassa lainsäädännössä lapsen oikeudesta saada esiopetuksessa suomi/ruotsi toisena kielenä (S2) -opetusta.
- Määritellään varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa annettavan suomi/ ruotsi toisena kielenä opetuksen tavoitteet ja tarkennetaan sisältöjä.
- Tehdään varhaiskasvatukseen /asetukseen muutos niin, että varhaiskasvatuksen tietovarantoon merkitään tieto siitä, osallistuuko lapsi suomi /ruotsi toisena kielenä opetukseen.
- Ratkaistaan varhaiskasvatukseen rahoitus ja resursointi toisen kielen opetuksen osalta.
- Määritellään kriteerit varhaiskasvatukseen suomi/ruotsi toisena kielenä opetuksesta: kenelle, millä perusteella ja miten.
- Lisätään ohjaaviin asiakirjoihin tarkennukset Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman / esiopetuksen oppimissuunnitelman kirjaamisesta: kirjataan suunnitelma suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksesta.

- Huolehditaan varhaiskasvatuksen opettajien koulutuksessa siitä, että valmistuvat varhaiskasvatuksen opettajat saavat riittävän määrän opintoja toisen kielen oppijoiden kielen kehityksen tukemisesta varhaiskasvatuksessa.
- Määritellään varhaiskasvatuslaissa / -asetuksessa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogisina asiantuntijana työskentelevän suomi toisena kielenä (S2) -opettajan kelpoisuus.
- Määritellään laissa varhaiskasvatuksen yksiköissä työskentelevien ryhmämitoituksen ulkopuolella olevien toisen kielen oppimiseen ja opetukseen perehtyneiden varhaiskasvatuksen opettajien kelpoisuus.
- Huolehditaan räätälöidyn, kelpoisuuteen johtavan koulutuksen riittävästä tarjonnasta varhaiskasvatuksen yksiköissä ryhmämitoituksen ulkopuolella työskenteleville toisen kielen oppimiseen ja opetukseen perehtyneille varhaiskasvatuksen opettajille sekä alueellisina pedagogisina asiantuntijoina työskenteleville suomi toisena kielenä (S2) -opettajille.

Seuraavassa hallitusohjelmassa on tarpeen ottaa huomioon lapsen oikeus saada opetuskielen opetusta ja varmistaa se edellä mainituilla lainsäädännön, rahoituksen ja ohjaavien asiakirjojen muutoksilla.

Suomenopettajat ry:n puolesta Varhaiskasvatuksen suomenopettajat-työryhmän edustajat:

Nina Thurin (hallituksen jäsen)

Marjaana Gyekye (jäsen)